

TÅRNBY KOMMUNE

Ældre- og værdighedspolitik 2019

FORORD

Det er med glæde, at vi præsenterer Tårnby Kommunes ældre- og værdighedspolitik 2019. Vi ønsker med politikken at tegne en klar vision for indsatsen på ældreområdet og at give retning for, hvordan vi sikrer, at alle oplever et værdigt liv med størst mulig selvbestemmelse og livskvalitet.

Politikken indeholder de overordnede pejlemærker og principper for arbejdet med udførelsen af den kommunale omsorg og pleje. Til grund for politikken ligger forståelsen for, at mennesker er forskellige og har forskellige ønsker til, hvordan deres liv skal leves. Forståelsen af, hvad et værdigt ældreliv skal indeholde, vil dermed variere alt efter, hvem man spørger. Derfor er samarbejde og dialog med borgerne og deres pårørende en hjørnesteen i kommunens ældrepleje. Det skal aldrig være forbundet med tab af værdighed at have behov for støtte og hjælp, men med en følelse og oplevelse af værdighed.

I denne reviderede udgave af den ældre- og værdighedspolitik, der blev vedtaget i februar 2019, er der indarbejdet fokus på ensomme ældre.

Nu glæder vi os til at tage skridtet fra politik til handling i et fortsat konstruktivt samarbejde med borgere, medarbejdere, frivillige og øvrige samarbejdspartnere.

På vegne af kommunalbestyrelsen
Allan S. Andersen
Borgmester

POLITISKE VISIONER

Når en borger har behov for omfattende pleje og omsorg, og plejen ikke kan varetages i egen bolig, skal der kunne tilbydes en boligform, hvortil der er knyttet pleje-, omsorgs-, trænings- og servicefunktioner.

De borgere, der har mistet færdigheder – fysisk og/eller psykiske – skal have hjælp til praktiske opgaver i hjemmet samt hjælp til personlig pleje og ernæring. Hjælpen tilrettelægges i overensstemmelse med vedkommendes egne værdier, personlige idealer og hidtidige livsførelse.

Borgere med varige fysiske og/eller psykiske funktionsnedsættelser ydes rådgivning, vejledning samt økonomisk støtte til relevante hjælpemidler, boligændringer, forbrugsgoder for i videst muligt omfang at kompensere for funktionsnedsættelsen.

Genoptræningen skal bidrage til øget livskvalitet for borgere, der har lidt tab af funktioner og/eller færdigheder som følge af sygdom, og som vurderes at have et genoptræningspotentiale.

Træning til vedligeholdelse af færdigheder skal bidrage til øget livskvalitet for borgere og forebygge tab af færdigheder, indlæggelser, behov for plejebolig m.v.

Det frivillige sociale arbejde og omsorgsarbejdet medvirker til at styrke den sociale ansvarlighed og solidaritet i lokalsamfundet.

ÆLDRE- OG VÆRDIGHEDSPOLITIKKEN

Ældre- og værdighedspolitikken er sammensat af seks pejlemærker, som skal understøtte ældreplejen.

- Livskvalitet
- Selvbestemmelse
- Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen
- Mad og ernæring
- En værdig død
- Pårørende
- Ensomhed

Livskvalitet og selvbestemmelse

Målet med personlig hjælp er, at borgerne på trods af funktionsnedsættelser som følge af sygdom eller handicap kan bevare flest mulige færdigheder, så borgerne kan leve længst muligt på en måde, der giver livskvalitet for den enkelte. Det kræver en aktiv indsats for, at borgerens funktionsevne fastholdes eller forbedres, således at borgerne støttes i at blive mere selvhjulpne.

Optagelse i plejebogen og på daghjem skal føles som en kvalitativ tilvækst i den enkelte borgers liv. Muligheden for at opfylde behovet tilgodeses ved løbende at følge udviklingen på området.

Formålet

- Foretage løbende tilpasning og justering af målene for god pleje, således at den enkelte borger, inden for givne rammer, tilbydes en pleje, der er tilrettelagt i overensstemmelse med vedkommendes individuelle behov og livsstil.
- Sikre, at ledige pladser i plejehjem og daghjem anvises uden unødigt ophold.
- Føre løbende tilsyn med plejen i såvel plejeboliger som daghjem jf. gældende lovgivning, og de af kommunalbestyrelsen vedtagne standarder på området.
- Løbende implementere tiltag som følge af såvel det kommunale som det embedslægelige tilsyn.
- Følge befolkningsudvikling og venteliste til plejebolig tæt.
- Følge udviklingen inde for plejeboligbyggeri med det formål løbende at renovere og modernisere eksisterende plejeboliger.

Bedre arbejdsmiljø, mindre fysisk nedslidning og sundere kost medfører, at folkepensionister bevarer færdigheder højt op i alderen. Praktisk hjælp og personlig pleje bør derfor prioriteres i forhold til de ældste ældre, der har mistet færdigheder.

Hjælp ydes på baggrund af en visitation i overensstemmelse med lovgivningen og kommunens kvalitetsstandarder. Der ydes hjælp til selvhjælp, så borgeren selv deltager aktivt.

Visitation lægger vægt på

- Hjælpen tilpasses borgernes behov.
- Det, borgeren kan, understøttes borgeren i selv at gøre.
- Borgere, der kan transportere sig selv, henvises til primærsygepleje på klinikkerne.
- Borgere, der kan, henvises til apotekernes dosisdispenserede medicinordning.

Det sker dels ved at fastholde eller genopbygge borgerens færdigheder, så borgeren kan klare mest muligt selv, og dels ved at hjælpe med det, som borgeren ikke selv kan klare længere. Hjælpen gives så længe, der er behov for det, og bygger på den enkeltes ansvar for sig selv og sin familie. Hjælpen tilrettelægges i samarbejde med den enkelte borger ud fra dennes behov og forudsætninger.

Det er værdigt at træne op til at kunne ting selv, som borgeren kan genoptræne eller vedligeholde. Hjælpen tilpasses behovet under hensyntagen til, at borgerens eller pårørendes ressourcer skal inddrages i fornødent omfang med det formål at undgå yderligere funktionstab som følge af inaktivitet og mangel på træning. Kommunens folkepensionister tilbydes rammer for selvudfoldelse. Tilbuddene er organiseret omkring et princip om ikke at umyndiggøre, men at understøtte, at den enkelte, så vidt det er muligt, tager ansvar for sit eget liv. Det betyder, at borgerne i vidt omfang skal stå for aktiviteterne selv.

Det er et krav, at borgerne er selvhjulpne, og at personalet i pensionisthusene fungerer som igangsættere og konsulenter mere end som hjælpere.

Målet er at støtte det frivillige sociale arbejde i kommunen. Tilskuddene til omsorgsklubberne og til det frivillige sociale arbejde har i øvrigt til formål at modvirke isolation og ensomhed og at sikre en bedre livskvalitet. Tilskud til det frivillige sociale arbejde og udviklingsprojekter ydes ud fra en grundtanke om, at der er opgaver, som bedst løses via den frivillige sociale indsats. Det gælder bl.a. besøgstjenesterne, telefonrådgivninger, sociale "caféer" eller lignende.

Målet med de forebyggende hjemmebesøg er at støtte den ældre borger i at varetage egen sundhed, blandt andet med det formål at udsætte tidspunktet for behov for omsorg og pleje fra det offentlige.

Frivillighedskoordinatoren har en brobyggende funktion i forhold til at opdyrke og styrke samarbejdet mellem forskellige aktører i kommunen og mellem civilsamfund og det offentlige. Brobygningsarbejdet er bl.a. vigtigt i forhold til at identificere og etablere kontakt til ensomme og sårbare ældre og hjælper også i forhold til at identificere og afhjælpe de barrierer, ældre kan opleve i forhold til at komme ud af ensomheden.

Kvalitet, tværfaglighed og sammenhæng i plejen

Det er værdigt, at der er sammenhæng i overgangene mellem hospital og hjem. Ældreområdet skal løbende optimere sammenhængen i plejen og i behandlingsforløb blandt andet igennem øget fokus på borgere med komplekse behandlingsforløb, som modtager mange timers hjemmepleje om ugen.

Der skal fortsat være stor opmærksomhed på den overordnede koordinering af pleje og støtte til borgerne, så man hele tiden formår at optimere de tilgængelige ressourcer til borgernes bedste.

Værdighed er mange ting og kan kort beskrives som

- Du er sammen med mig.
- Jeg bestemmer selv.
- Hjælp mig, så jeg kan klare mig selv.

Der er et mål for kommunens egen leverandør, at personalets viden og færdigheder løbende udvikles, så hjælpen tilrettelægges efter den anerkendte viden om aldring, pleje og vedligeholdelsestræning.

Uddannelse og opkvalificering af medarbejdernes kompetencer er prioriteret. Der skal altid være fokus på, om organisationen har de rette kompetencer de rette steder. Derfor vil ældreområdet til stadighed have medarbejdere, som er under uddannelse, efteruddannelse eller på kursus for at dygtiggøre sig, idet uddannelse skaber viden og engagement.

Der skal ligeledes være fokus på samarbejdet mellem borgeren og medarbejderen: Det er ved mødet mellem parterne, det er ved indflytningssamtaler og gennem forventningsafstemning, med en god og tydelig kommunikation i samarbejdsrelationer. Udviklingen af et godt samarbejde på tværs af hospitaler, praksissektor og kommune vil være med til at skabe mere sammenhængende forløb til gavn for borgeren.

Mad og ernæring

Varieret og ernæringsrigtig mad i rammer, der giver lyst til at spise. Det betyder gode fysiske og sociale rammer for måltiderne, og det kan fx også betyde støtte til måltider og til tilberedning af mad. Det betyder også, at der er reelle valgmuligheder, og at der tages individuelle hensyn til særlige ønsker og diæter.

Kompetenceudvikling om ernæring skal suppleres med viden om gode sociale sammenhænge omkring måltiderne samt med viden om screening og om proteser og pleje af tænder. Måltiderne skal professionaliseres og kvalitetssikres.

En værdig død og pårørende

Lindrende behandling og en værdig død betyder, at den døende skal tilbydes lindrende behandlinger, støtte og rammer, som kan tilgodese et værdigt terminalforløb.

En persons ret til en værdig død er oftest knyttet til den døendes muligheder for selvkontrol, men et lige så vigtigt element er den respekt, som pårørende og personale bør vise døden og den døende uanset de ydre omstændigheder. Øget viden og kompetenceudvikling omkring palliation og en styrket sammenhæng i ydelserne på tværs af sektorer er derfor fokuspunkter.

Der er løbende udvikling og opmærksomhed på, at kommunens personale er så godt rustede som muligt til at hjælpe borgerne og de pårørende i denne fase af livet.

Plejeorlov bevilliges til, at pårørende kan yde omsorg og pleje til borgere i terminalfasen, der vælger at dø i eget hjem. Det er også et mål at yde hjælpen på en måde, så det opleves som en nænsom og understøttende hjælp.

Pårørende er en vigtig ressource ikke mindst for de fleste svage eller langvarigt syge ældre. For mange kan pårørenderollen være så belastende, at det går ud over den enkeltes livskvalitet, som følge af isolation, stress og begrænset frihed til at opretholde eget liv ved siden af rollen som pårørende. Derfor skal pårørende tilbydes en sammenhængende og kompetent vejledning og mere målrettet information om deres egne rettigheder og muligheder for at få hjælp og støtte. Det forudsætter blandt andet, at medarbejdere i

kommunen har de rette kompetencer til at understøtte en konstruktiv dialog i samarbejdet med pårørende, samt at pårørende oplever en hjemlig og imødekommende kultur, når de besøger deres nærtstående på et af byens plejecentre.

Ensomhed

Når man forlader arbejdsmarkedet, og ens vante dagligdag ændres, kan mange ældre opleve et tab af livsmod, og dermed kan en følelse af ensomhed opstå. Selvom ensomhed er noget, der kan ramme de fleste mennesker gennem livet, kan det stadig være tabubelagt at erkende over for andre, hvordan man har det. Det gør det svært at række ud og få støtte og hjælp. Alle ældre skal have mulighed for at være en del af et fælleskab, hvis lysten til dette er der. Derfor har Tårnby Kommune en række initiativer, som eksempelvis pensionisthuse, der kan benyttes. Her kan man genskabe meningsfyldte relationer og deltage i sociale aktiviteter, som kan være med til at øge livskvaliteten og skabe et værdigt ældreliv.

TÅRNBY KOMMUNES TILBUD TIL ÆLDRE

Daghjem

Tilbuddet om daghjem sigter mod at vedligeholde fysiske, psykiske og sociale færdigheder med henblik på at forhindre, at borgeren isolerer sig fra omverdenen og bliver inaktiv i sin hverdag. Det sigter endvidere mod at forebygge behov for indflytning på plejehjem eller hospitalsindlæggelse. Gennem socialt samvær, meningsfulde aktiviteter, god mad og vedligeholdende træning gives borgeren gode og livsbekræftende oplevelser med henblik på at øge trivsel og livskvalitet. Derudover tilbyder daghjemmene aflastning af ægtefæller/familier til hjemmeboende borgere med varig og betydelig funktionsnedsættelse.

Plejebolig

Plejeboliger er boliger, som er indrettet med tanke på personer med et stort pleje- og omsorgsbehov, og er beliggende i tæt tilknytning til diverse relevante trænings- og servicefaciliteter. Tilbud om plejebolig henvender sig til borgere, der har en varig og betydelig fysisk og/eller psykisk funktionsnedsættelse, og behov for døgnpleje og omsorg, og hvor dette ikke kan varetages i eget hjem.

Midlertidige døgnpladser

De midlertidige pladser benyttes bl.a. til vurdering af borgere i forhold til plejebolig, rehabilitering af borgere, aflastning af ægtefæller og til aflastning i forbindelse med udskrivning fra hospital, hvor borger i en periode har brug for en særlig støtte og pleje, som ikke kan tilbydes i hjemmeplejen, eller fordi der skal foretages større boligændringer. Der er i alt 38 midlertidige pladser.

Dagpladser

Er et tilbud til de borgere, som har brug for at genvinde kræfter både fysisk og psykisk til at håndtere daglige rutiner igen. Rehabilitering vil bestå af fysisk træning, men det kan også være at tilberede måltider og gå en tur i nærmiljøet. Forløbet bliver tilrettelagt ud fra den enkelte borgers behov.

Handicapvenlige boliger og ældrevenlige boliger

Kommunen har anvisningsretten til 202 handicapvenlige boliger, som er beliggende forskellige steder i kommunen. Boligerne henvender sig til personer med betydeligt og varigt nedsat fysisk funktionsevne og fortrinsvist ganghandicappede, som er bevilget hjælpemidler.

Frit boligvalg

Borgere, der er visiteret til en plejebolig, har frit valg uanset plejeboligens beliggenhed. Hvis plejeboligens beliggenhed er i en anden kommune, skal borgeren opfylde visitationskriterierne i begge kommuner for at kunne blive visiteret til en bolig. Når en borger flytter på plejehjem, har vedkommende ret til at få sin ægtefælle, samlever eller registrerede partner med. Hvis sådan et ønske forefindes, skal boligen være egnet

til 2 personer. Hvis borgeren dør, har ægtefællen, samleveren eller den registrerede partner ret til at blive boende.

Hjemmesygeplejen

Hjemmesygepleje ydes til borgeren i henhold til sundhedsloven, og leveres af medarbejdere i hjemmeplejen i Tårnby Kommune. Formålet er at yde sygepleje til borgere i alle aldre i tilfælde af akut eller kronisk sygdom. Sygepleje ordineres af en læge eller visiteres som en borgerrettet sundhedsfremmende og forebyggende indsats med henblik på at bevare og styrke borgerens sundhed. Primærsygepleje visiteres ud fra Tårnby Kommunes kvalitetsstandarder.

Hjemmesygeplejen er sygepleje, rehabilitering og palliation til borgere med midlertidige eller kroniske lidelser, alvorligt syge og døende. Primærsygepleje ydes i den nødvendige periode og afsluttes herefter.

Hjemmesygeplejen er en integreret del af det samlede kommunale sundhedstilbud til borgerne og ydelsen gives som udgangspunkt i kommunens sygeplejeklinikker. Hvis borgeren ikke er i stand til at transportere sig til sygeplejeklinikkerne, kan ydelsen leveres i borgerens hjem.

Hjemmehjælp

Hjemmehjælpen kan bestå af personlig pleje, praktisk hjælp, tøjvaskeordning og madservice. Hjemmehjælp kan ydes til borgere, der midlertidigt eller varigt har nedsat fysisk eller psykisk funktionsniveau, eller som har særlige sociale problemer. Behovet for hjemmehjælp vurderes af kommunens visitator i samarbejde med borgeren og tildeles i overensstemmelse med lovgivningen og ud fra Tårnby Kommunes kvalitetsstandarder. Borgeren har mulighed for lejlighedsvist at bytte de planlagte ydelser med andre opgaver, som borgeren ønsker udført.

Akutfunktionen

Akutfunktionen i Tårnby Kommune er et tidsbegrænset tilbud til borgere, der har brug for en særlig indsats ud over den hjælp, primærsygeplejen kan tilbyde. Indsatsen bygger på et tæt samarbejde mellem akutfunktionen, primærsygeplejen samt læger i almen praksis og på sygehusene. Formålet med akutfunktionen er at forebygge forværring af akut opstået eller kendt sygdom gennem tidlig, proaktiv indsats.

Rehabilitering

Der lægges vægt på, at borgerne er og forbliver aktive. På baggrund af viden om, hvor meget rehabilitering kan betyde for menneskers evne til at komme i gang igen, visiteres borgere forud for hjemmehjælp på baggrund af en konkret individuel vurdering til en ekstra indsats i form af hverdagsrehabilitering. Hverdagsrehabilitering er nu en integreret del af den visiterede hjemmehjælpsydelse.

Genoptræning

Kommunen har ansvaret for at yde:

- Ambulant genoptræning efter udskrivning fra sygehus efter sundhedsloven.
- Genoptræning og vedligeholdelsestræning efter serviceloven.

Kommunal ambulat genoptræning efter sundhedsloven tilbydes alle borgere, der har været indlagt på hospital, og som udskrives med en genoptræningsplan. Genoptræningsplanen beskriver, hvilket lægefagligt genoptræningsbehov borgeren har på udskrivningstidspunktet.

Genoptræning efter sundheds- og serviceloven er defineret som en tidsafgrænset indsats mellem borgeren og personale med det formål, at borgeren opnår samme grad af funktionsevne som tidligere eller bedst mulig funktionsevne. Genoptræningen rettes imod borgerens funktionsnedsættelse, hvilket vil sige problemer i kroppens funktioner eller anatomi, samt aktivitets- og deltagelsesbegrænsninger.

Genoptræning efter sundhedsloven foregår i SundhedsCenter Tårnby samt på kommunens plejehjem. Ydelsen er omfattet af frit valg, hvorfor borgeren har ret til frit at vælge andre kommuners egne tilbud på genoptræningsområdet. Kommunal genoptræning og vedligeholdelsestræning efter serviceloven ydes til borgere, som efter sygdom eller svækkelse uden forudgående hospitalsindlæggelse har mistet sit hidtidige funktionsniveau eller har vanskeligt ved at vedligeholde sit funktionsniveau.

Vedligeholdelsestræning efter serviceloven er defineret som målrettet træning for at forhindre funktionstab og for at fastholde det hidtidige funktionsniveau. Genoptræning efter serviceloven foregår på SundhedsCenter Tårnby eller i borgerens hjem. Vedligeholdelsestræningen foregår på plejehjemmene og i kommunens daghjem. Desuden tilbydes forebyggende træning i form af nærgymnastik, som er et vedligeholdende holdtræningstilbud, der foregår i borgerens lokalmiljø 4 forskellige steder rundt om i kommunen.

Pensionisthuse og pensionistcenter

Tårnby Kommunes pensionisthuse og pensionistcenter er for ældre borgere bosiddende i kommunen, som har mulighed for at deltage i fælles aktiviteter og kulturelle arrangementer. Formålet er at tilbyde ældre borgere fysiske rammer for oplevelser og udfoldelser og støtte den ældre borgers mulighed for at skabe og vedligeholde et socialt netværk. Omsorgsaktiviteter drejer sig om åbne tilbud til raske ældre, hvortil det eneste krav er, at man er folkepensionist og selvhjulpen. Kommunen har 3 tilbud.

Det er kommunes mål at skabe fysiske rammer for borgernes selvudfoldelse. Det betyder, at husenes og centrets daglige tilbud i høj grad er bestemt af brugernes interesser og engagement. Personalet er behjælpelig med at få aktiviteterne koordineret og støtte brugerne i det daglige, men grundlæggende er der tale om, at brugerne skal bruge, præge og udvikle husene efter deres egne ønsker og behov.

Frivilligt socialt arbejde og private omsorgsklubber

De private omsorgsklubber er et velegnet supplement til den kommunale indsats, og der gives tilskud til de private omsorgsklubber. Det frivillige sociale arbejde er ligeledes et supplement til den kommunale indsats. Frivilligt socialt arbejde favner meget bredt fra børn og unge over selvhjælpsgrupper til handicappede og ældre.